

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/142/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523201332
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8523201332.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XXX, t.č. bytom B. XX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Obcou Lomnička, dieťa rodičov: matky – D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, E. B. XX a otca – neuvedený, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odbor sociálnych vecí a rodiny, za účasti B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XX v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Nariaduje matke D. A., nar. XX.XX.XXXX odovzdať mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti strýkovi B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XX.

II. Súd u r č u j e navrhovateľovi lehotu na podanie návrhu vo veci samej na tunajší súd do 15.12.2023, a to o zverenie mal. dieťaťa na náhradnej osobnej starostlivosti, kde účastníkmi konania bude mal. dieťa, jeho zákonní zástupcovia, navrhovateľ, osoba, ktorej ma byť dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti a kolíznym opatrovník.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odbor sociálnych vecí a rodiny podal na tunajší súd dňa 21.11.2023 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil matke D. A., nar. XX.XX.XXXX odovzdať mal. A. A. do osobnej starostlivosti jej strýkovi B. F., nar. XX.XX.XXXX, trv. bytom B. C. XX.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že maloleté dieťa A. A. pochádza z družského vzťahu F. F., nar. XX.XX.XXXX a D. A., nar. XXX.XX.XXXX. Otec doposiaľ v rodnom liste dieťaťa nie je uvedený. Matka dieťa a jej druh boli na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni uznaní vinnými zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. V skúšobnej dobe sa rodičia neosvedčili a teda vykonajú uložené tresty odňatia slobody na 2 roky ako tresty nepodmienečné v trestnej veci pod sp. zn. 1T/58/2016. Do výkonu trestu odňatia slobody majú nastúpiť obaja do 30.11.2023. V ďalšej trestnej veci pod sp. zn. 1T/62/2020 bol F. F. uložený trest odňatia slobody na 78 mesiacov nepodmienečne a D. A. bol uložený trest odňatia slobody na 68 mesiacov nepodmienečne. Uvedený rozsudok už nadobudol právoplatnosť.

Strýko maloletej B. F. žije v družskom vzťahu s F. A., nar. XX.X.XXXX, majú spolu šesť mal. detí, ktorým zabezpečujú riadnu starostlivosť a B. F. má zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti neter mal. G. F.. Družka F. A. súhlasí s tým, že jej druh bude zabezpečovať starostlivosť dvom neteriam., t.j. aj mal. A., dcére jeho brata, ktorý však v rodnom liste dieťaťa nie je uvedený.

B. F. je nezamestnaný, nie je vedený na ÚPSVaR v Starej Ľubovni ako uchádzač o zamestnanie, poberá opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti v mesačnej sume 250,30

eur, opakovaný príspevok náhradnému rodičovi v mesačnej sume 239,50 eur, náhradné výživné pri náhradnej starostlivosti v mesačnej sume 36,83 eur, rodinný prídavok na mal. G. v mesačnej sume 60,- eur. Jeho družka je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok v mesačnej sume 345,20 eur a rodinný prídavok na 6 detí v mesačnej sume 360,- eur. V domácnosti majú mesačné výdavky na elektrinu 35,- eur, za vodu 15 eur, za internet 23,- eur a bežné výdaje na chod domácnosti. Neuvádzajú žiadne pôžičky a s financiami vedia hospodáriť.

Rodina B. F. obýva murovaný dom (novostavbu), ktorý je v rekonštrukcii. K dispozícii majú veľkú izbu s chodbou, kde majú kuchyňu a obývačku, izby nie sú predelené stenou. V miestnosti majú kuchynskú linku, posteľ, rozťahovaciu veľkú rohový pohovku, krbovú piecku na tuhé palivo. Na podlahe majú linoleum. Majú kúpeľňu, v ktorej majú zatiaľ funkčnú toaletu na splachovanie. Ostatné izby neobývajú. Domácnosť je zariadená novým funkčným a potrebným nábytkom. V domácnosti majú zavedenú elektrinu a vodu. Domácnosť je vykurovaná tuhým palivom. Hygiena a čistota domácnosti je na dobrej úrovni. V priebehu vykonaného sociálneho šetrenia mali v domácnosti dostatok potravín, hygienických potrieb a oblečenia pre mal. deti. Mal. deti pôsobili na pohľad zdravo, čisto oblečené, bez známk zanedbávania.

Pán B. F. sa cíti byť spôsobilý starať sa o maloletú, nemá vážne zdravotné problémy, nenavštevuje žiadne odborné ambulancie, je schopný sa riadne postarať o mal. deti. Prejavil záujem a chce sa starať o mal. neteř A. A. a aj o jej sestru mal. H. A. a to až do doby, kým ich rodičia budú vo výkone trestu odňatia slobody.

Strýko B. F. absolvoval psychologické poradenstvo na RPPS, dodatočne doručí potvrdenie od ošetrojúceho lekára o zdravotnej spôsobilosti postarať sa o maloleté dieťa.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mal. dieťa sa ocitlo bez zákonného zástupcu. Na základe toho navrhujeme, aby súd dočasne upravil pomery na strane mal. dieťaťa s poukazom na to, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa je predísť vyňatiu z rodinného prostredia ak existuje možnosť zabezpečiť pre dieťa náhradnú starostlivosť.

3. Navrhovateľ zároveň predložil rodný list mal. dieťaťa, čestné prehlásenie F. A., správu o poskytnutí psychologického poradenstva, s ktorými sa súd oboznámil.

4. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 4P/142/2023-26 zo dňa 22.11.2023 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Obec Lomnička.

6. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 a 2 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

11. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

12. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je

predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

13. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoR) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

14. Účelom neodkladných opatrení je rýchla, úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Vydanie neodkladného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Povinnosťou súdu je pri vydávaní neodkladného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, najmä či je nárok účastníka na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčený a či je naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu, t.j. či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie.

Z dočasného charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť ani dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi predbežným opatrením a konečným rozhodnutím. Neodkladné opatrenie by nemohlo plniť funkciu okamžitej úpravy právnych pomerov účastníkov.

Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu, a preto nie sú rozhodnutiami konečnými a ich účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie už existujúceho súdneho rozhodnutia.

15. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, aby musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými ťažkosťami. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. Z citovaných zákonných ustanovení možno jednoznačne vyvodit', že právna úprava ohľadom rozhodovania o návrhoch na neodkladné opatrenie popri nevyhnutnosti rýchlo a pružne vyriešiť vzniknutý stav, vyžaduje aj hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, resp. podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia.

16. Z podaného návrhu a listinných dôkazov súd zistil, že matka mal. dieťaťa a jej druh F. F., boli na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu v Starej Ľubovni 1T/58/2016 zo dňa 31.6.2016, právoplatným dňa 20.6.2016, uznaní vinnými zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, za čo bol každému z nich uložený trest odňatia slobody na 2 roky a jeho výkon im bol podmienenečne odložený a bola určená skúšobná doba na 3 roky, zároveň im bola uložená povinnosť v skúšobnej dobe podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediáčnym úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Skúšobná doba u každého z odsúdených začala plynúť dňom 21.6.2016 a uplynula dňom 21.6.2016.

Odsúdení sa v určenej skúšobnej dobe neosvedčili, a tak každý z nich trest, ktorý mu bol uložený vykoná, o čom rozhodol tunajší súd Uznesením č.k. 1T/58/2016 dňa 11.6.2021.

17. Z ďalších listinných dôkazov, a to rozsudku tunajšieho súdu č.k. 1T/62/2020 zo dňa 18.11.2023 súd zistil, že v uvedenej ďalšej trestnej veci súd matku a jej druhu uznal vinnými zo zločinu týrania blízkej osoby zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b/ tr. zák. a D. A. bol uložený trest odňatia slobody

nepodmienečne na 68 mesiacov a F. F. trest odňatia slobody na 78 mesiacov. Obaja rodičia mal. detí majú teda nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody.

18. Súd po preskúmaní podaného návrhu a listinných dôkazov dospel k záveru, že v danom prípade existuje záujem mal. dieťaťa a aj potreba na danej dočasnej úprave pomerov.

Zo stanoviska navrhovateľa – ÚPSVaR Stará Ľubovňa vyplýva, že brat otca mal. detí B. F. je spôsobilý postarať sa o mal. neter, nemá vážne zdravotné problémy a je schopný a ochotný sa riadne postarať o mal. A.. Súhlasí s vykonávaním osobnej starostlivosti o toto dieťa až do doby, kým ich rodičia budú vo výkone trestu odňatia slobody.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd poukazuje na to, že v danom prípade je v najlepšom záujme mal. dieťaťa predísť ústavnej starostlivosti, ak tu existuje možnosť zabezpečiť pre dieťa náhradnú osobnú starostlivosť u inej príbuznej osoby, ktorá má v zmysle prešetrovania pomerov zo strany ÚPSVaR vytvorené dostatočné podmienky pre mal. dieťa a disponuje dostatočným potenciálom na to, aby zvládla každodennú osobnú starostlivosť o mal. dieťa, a preto súd návrhu vyhovel.

20. Súd zároveň určil navrhovateľovi lehotu na podanie návrhu vo veci samej v zmysle ust. § 336 ods. 1 CSP, a to na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle ust. § 45 ods. 1 a nasl. Zákona o rodine.

21. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dňa odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu, ktorého odvolanie smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).